

кам розвинути додаткові навички, почуття відповідальності і лідерський досвід – всі ключові елементи, які можуть принести користь підприємству завдяки швидким досягненням в області комунікаційних технологій. Важливою тактикою в управлінні трудовим потенціалом промислового підприємства має бути ефективна комунікація, спілкування співробітників, зворотний зв'язок чи заохочення за добре виконану роботу або інші необхідні поліпшення як ключові аспекти підвищення продуктивності та ефективності діяльності працівників.

Список використаних джерел

1. Bratton and Gold. Human Resource Management, Theory and Practice, 4th edition, Bratton and Gold, published by Palgrave Macmillan, p. 3.
2. Harris, E. A New Approach To Workforce Management. Source: Innovative Retail Technologies. May 2012 Integrated Solutions For Retailers. URL: <https://www.retailitinsights.com/doc/a-new-approach-to-workforce-management-0001>.
3. McCrea, B. Three Approaches to Improve Workforce Management Efficiency. Workforce Management. URL: <http://www.m2sys.com/blog/workforce-management/three-approaches-to-improve-workforce-management-efficiency/>.
4. Rouse, M. A guide to workforce management solutions and software. URL: <https://searchhrsoftware.techtarget.com/definition/workforce-management>.
5. Supply Chain and Logistics Technology: Logistics Management Systems and the untapped potential. Logistics Management. URL: https://www.logisticsmgmt.com/article/supply_chain_and_logistics_technology_lms_and_the_untapped_potential.
6. Антонюк В. П., Шамілева Л.Л. Оцінка ефективності використання трудового потенціалу промисло-

вості з урахуванням рівня наукоємності її галузей. *Економічний вісник Донбасу*. 2017. № 2 (48). С. 196-206.

References

1. Bratton and Gold. Human Resource Management, Theory and Practice, 4th edition, Bratton and Gold, published by Palgrave Macmillan, p. 3.
2. Harris, E. A New Approach To Workforce Management. Source: Innovative Retail Technologies. May 2012 Integrated Solutions For Retailers. Retrieved from <https://www.retailitinsights.com/doc/a-new-approach-to-workforce-management-0001>.
3. McCrea, B. Three Approaches to Improve Workforce Management Efficiency. Workforce Management. Retrieved from <http://www.m2sys.com/blog/workforce-management/three-approaches-to-improve-workforce-management-efficiency/>.
4. Rouse, M. A guide to workforce management solutions and software. Retrieved from <https://searchhrsoftware.techtarget.com/definition/workforce-management>.
5. Supply Chain and Logistics Technology: Logistics Management Systems and the untapped potential. Logistics Management. Retrieved from https://www.logisticsmgmt.com/article/supply_chain_and_logistics_technology_lms_and_the_untapped_potential.
6. Antoniuk V. P., Shamileva L.L. (2017). Otsinka efektyvnosti vykorystannia trudovoho potentsialu promyslovosti z urakhuvanniam rivnia naukoiemnosti yii haluzei [Estimation of the efficiency of use of labour potential of industry taking into account the level of knowledge-intensive of its industries]. *Ekonomichnyi visnyk Donbasu – Economic Herald of the Donbas*, 2 (48), pp. 196-206 [in Ukrainian].

О. О. Кондратенко,

О. Д. Ніколаєв,

Донбаська державна машинобудівна академія, м. Краматорськ

РОЛЬ БІЗНЕС-ІНКУБАТОРІВ У АКТИВІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Постановка проблеми. Траєкторія сталого розвитку України визначається поступальними прогресивними зрушеннями у всіх сферах суспільного життя, закладеними у Програмі реформ, яка розроблена на виконання завдань відновлення економічного зростання і модернізації вітчизняної економіки, що поставив Президент України. Пошук джерел стратегічних перетворень, покликаних сприяти вирішенню нагальних проблем задля задоволення суспільних потреб, які в міру розвитку цивілізації й обмеженості природних ресурсів невинно зростають, стрімко активізується.

Науково-технічна та інноваційна сфера у системі стратегічних перетворень наукового потенціалу України, як інтелектуальний ресурс суспільства, продукує у формі інноваційного базису шляхи вирішення тактичних завдань уряду в сучасних умовах, а саме думки

й ідеї, генеровані як результат аналізу, синтезу, порівняння та узагальнення значних масивів інформації, втілених у матеріальній формі або в управлінському рішенні. Актуальність проблем впровадження інновацій у вітчизняну економіку в умовах її трансформаційних перетворень характеризує мала частка інноваційних активних промислових підприємств на рівні 10,7% від загальної кількості та низький рівень у межах 0,95% наукоємності ВВП за рахунок неефективного використання усіх джерел фінансування. Ці проблеми здебільшого зумовлені особливостями впровадження нововведень на регіональному рівні за рахунок узгодження інтересів та мотивів суб'єктів державно-приватного партнерства у науково-технічній та інноваційній сферах. У таких умовах потенційним джерелом для черпання ідей створення і впровадження інновацій

виступають бізнес-інкубатори, як можливий потужний генератор і накопичувач перспективних ідей та думок і чинник формування інноваційного потенціалу як окремого регіону, так і країни в цілому [1].

У розвинених країнах модель бізнес-інкубування працює вже тривалий час і зарекомендувала себе як потужний рушій активізації інноваційної діяльності у промисловості. В Україні юридично створена низка бізнес-інкубаторів, але вони фактично перебувають лише на початковій стадії функціонування. Тому необхідне вивчення питання вітчизняних умов утворення і діяльності бізнес-інкубаторів, оцінки можливостей щодо апробації передового світового досвіду розгортання бізнес-інкубаторного руху. Незважаючи на те що існує велика кількість досліджень в галузі впровадження новачій, проблема бізнес-інкубаторів як однієї із сучасних організаційних форм підтримки реалізації інновацій досі недостатньо досліджена. Бізнес-інкубатор привертає до себе увагу урядів, місцевого керівництва, наукових кіл та економістів, оскільки допомога малим і середнім підприємствам розглядається як інструмент забезпечення економічного росту та боротьби з бідністю шляхом розширення самостійної зайнятості, як засіб зміцнення приватного сектору [2].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питанням удосконалення механізмів створення бізнес-інкубаторів приділено увагу у працях таких вчених, як О. Бородіна, Л. Дмитриченко, В. Зянько, С. Єрохін, М. Жук, В. Ляшенко [3, 4, 5], І. Підричева [3, 4, 5], Є. Панченко, О. Титаренко, В. Третьяк [6], Л. Ковчуга [10], Н. Чухрай, В. Шарапов та ін. Проте проблема вивчення і узагальнення успішного вітчизняного досвіду створення і функціонування бізнес-інкубаторних структур залишається актуальним завданням.

Метою статті є дослідження вітчизняного досвіду у сфері діяльності бізнес-інкубаторів для використання в економіці України.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасних умовах бізнес-інкубатори як локомотиви впровадження прогресивних бізнес-ідей та різного роду інновацій стали невід'ємною частиною економік розвинених країн. З підписанням Угоди про асоціацію з Європейським Союзом українські виробники зіткнулися

з глобальною конкуренцією як на внутрішньому, так і на міжнародному ринках. З одного боку, вони отримали більше можливостей для реалізації продукції на європейських ринках, але, разом із тим на вітчизняний ринок зайшли потужні конкуренти – європейські компанії розвинених країн. Усе це змушує українських виробників підвищувати власну конкурентоспроможність насамперед за рахунок інноваційної складової [3, с. 440].

За В. Третьяком [6], головними елементами національної інноваційної системи є: наука (система генерації та поширення знань), інноваційний сектор виробництва, освіта, орієнтована на підготовку висококваліфікованих спеціалістів, інноваційна інфраструктура, механізми підтримки інноваційної діяльності (рис. 1).

Тобто, національна інноваційна система передбачає сукупність взаємопов'язаних організацій, які безпосередньо здійснюють виробництво та комерційну реалізацію наукових знань, технологій, а також комплекс правових, фінансових і соціальних інститутів, які забезпечують функціонування інноваційних структур.

Головним показником, що дозволяє стежити за станом інноваційних процесів та їх результативністю у всьому світі, є Глобальний індекс інновацій (Global Innovation Index, GII), який публікується починаючи з 2007 р. У 2014 р. у дослідженні показників інноваційного розвитку приймали участь Міжнародна бізнес-школа INSEAD, Корнельський університет та Всесвітня організація інтелектуальної власності. Дослідження GII у 2014 р. охопило 143 країни, на які припадає 92,9% світового населення та 98,3% світового ВВП [7]. Глобальний інноваційний індекс розраховувався на основі двох допоміжних індексів – Умови інноваційної діяльності (Innovation Input Sub-Index), до складу якого входять: інститути, людський капітал та дослідження, інфраструктура, розвиненість ринку та розвиненість бізнесу; та Результати інноваційної діяльності (Output Sub-Index), який враховує рівень знань та технологій, результати креативної діяльності. Усього при розрахунку індексу використовувався 81 показник.

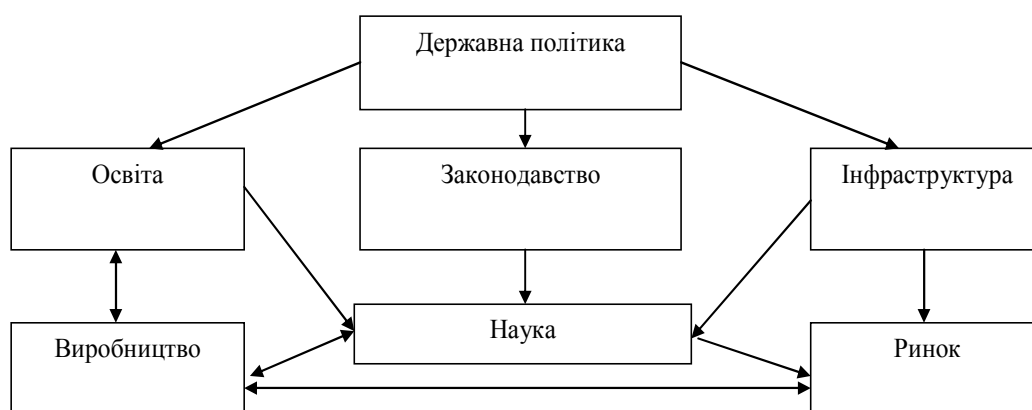

Рис. 1. Головні елементи національної інноваційної системи (доопрацьовано авторами на основі джерела [6])

Україна у 2014 р. посіла 63 місце зі значенням індексу 36,3, тоді як значення Innovation Input Sub-Index

склало 38,2 (88 місце), а Output Sub-Index – 34,4 (46 місце). При цьому перші два показники виявились

більшими у всіх сусідніх країн, і лише за результатами інноваційної діяльності Україна випереджає Польщу та Білорусь. Важливим елементом інфраструктури національної інноваційної системи є бізнес-інкубатори. Процес бізнес-інкубування являє собою комплекс заходів, спрямованих на підтримку новостворюваних суб'єктів малого бізнесу, допомогу у формуванні та реалізації їх короткострокової стратегії та досягненні бажаного підприємницького результату. В 2009-2012 рр. в Україні діяв затверджений постановою КМ України від 21 травня 2009 р. № 510 «Порядок реєстрації організацій, діяльність яких спрямована на задоволення потреб суб'єктів малого й середнього підприємництва», що визначав бізнес-інкубатор як організацію, що надає на певних умовах і на певний час спеціально обладнані приміщення й інше майно суб'єктам малого

й середнього підприємництва, що розпочинають свою діяльність, з метою сприяння в придбанні ними фінансової самостійності, однак з 10.12.2012 р. даний нормативно-правовий акт втратив силу [8].

Саме в період дії зазначеного вище Порядку було створено перший з діючих сьогодні бізнес-інкубаторів – Growth Up, що з'явився в 2010 р. Також, свою діяльність в Україні здійснюють ще шість бізнес-інкубаторів, готових надати приміщення, додаткові інвестиції, початкові курси, але деякі з них не надають юридичну допомогу, що досить важливо. Серед них: Polyteco (Київ), EastLabs (Київ), Founder Institute (Київ), WannaBiz (Одеса), Happy Farm (Київ), iHUB (Київ) [9]. На рис. 2 представлена типова модель бізнес-інкубатора в Україні.

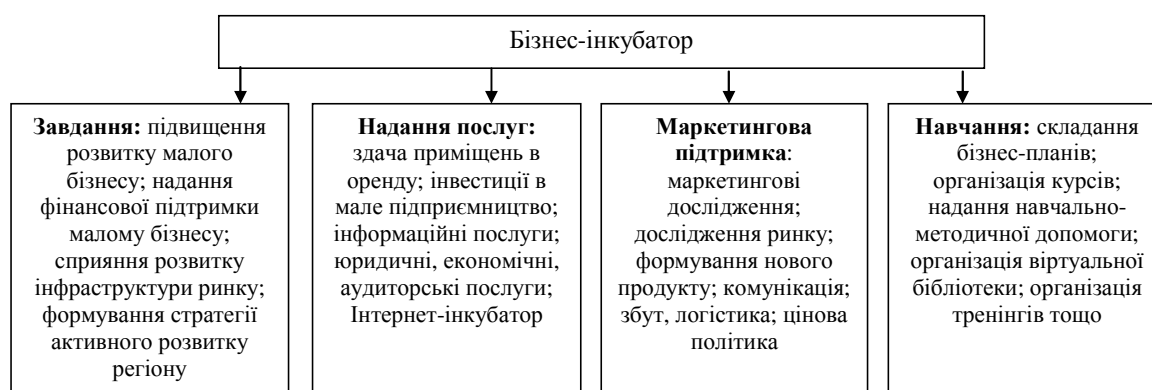

Рис. 2. Типова модель бізнес-інкубатора (удосконалено авторами на основі джерела [11])

Основними перешкодами на шляху розвитку бізнес-інкубаторів в Україні є:

- 1) відсутність законодавчої бази діяльності бізнес-інкубаторів;
- 2) відсутність належних приміщень;
- 3) низька інформованість місцевих керівників про можливості бізнес-інкубування в розвитку підприємництва регіону;
- 4) небажання керівників ВНЗ займатися проблемами працевлаштування студентів, застосовуючи методику й технології бізнес-інкубації.

Для стимулювання підприємництва значення бізнес-інкубаторів полягає у забезпеченні надання послуг за нижчими від ринкового рівня цінами. Основною функцією бізнес-інкубаторів є підтримання малих підприємств, які тільки-но розпочинають свою діяльність, як правило, інноваційного характеру. У середовищі бізнес-інкубаторів малим інноваційним підприємствам надається місце, де вони можуть вести свій бізнес, їм пропонується допомога по залученню фінансування, надаються різні консультативні, адміністративні та офісні послуги, забезпечується доступ до необхідного офісного обладнання тощо [4, с. 78]. Підприємницька діяльність є механізмом улаштування соціально-економічного життя суспільства, що впливає на розвиток конкуренції, запровадження великими компаніями нової техніки і технології виробництва, покращення ефективності виробництва та економіки країни в цілому. Політика держави у регулюванні підприємницької діяльності полягає в одночасному збалансуванні інтересів держави та бізнесу, створенні оптимальних умов для підприємницької діяльності. Від

розвитку підприємництва залежить функціонування економіки країни в цілому, але в Україні не розроблена чітка стратегія регулювання цієї форми господарювання. Для розширення підприємницької діяльності та стійкого розвитку в умовах економічної ситуації країни дуже важливим є аналіз світового досвіду діяльності підприємств та можливість його використання в Україні.

Перші бізнес-інкубатори в Україні були створені наприкінці 90-х років минулого століття. Серед них: технологічний бізнес-інкубатор «Харківські технології», бізнес-інкубатор Херсонської промислової палати, бізнес-інкубатор Об'єднаного профкому Чорнобильської АЕС тощо. Метою їхнього функціонування було навчання менеджменту, маркетингу, бізнес-планування; маркетингові дослідження конкурентоспроможності продукту і методів його просування та ін. Проте ідея створення бізнес-інкубаторів не знайшла широкого застосування та розвитку. Динаміка створення бізнес-інкубаторів в Україні за період з 2000 по 2014 р. наведена на рис. 3.

На теперішній час в Україні, за даними Держпідприємництва, зареєстровано понад 70 бізнес-інкубаторів. За даними ж нещодавно проведеного Українською асоціацією бізнес-інкубаторів та інноваційних центрів (УАБІЦ) моніторингу діяльності бізнес-інкубаторів, їхня чисельність виявилася значно меншою і складає лише близько 10 бізнес-інкубаторів, які реально працюють [12, с. 11]. Серед них насамперед можна назвати Білоцерківський, Славутицький, Хмельницький, Сімферопольський, Львівський, Полтавський, Івано-

Франківський бізнес-інкубатори. Така суттєва розбіжність у даних спричинена насамперед досі законодавчо не визначеним поняттям бізнес-інкубатора. У Господарському кодексі України взагалі не згадується такої організації, як бізнес-інкубатор. Концепція бізнес-інкубатора припускає ротацію фірм-клієнтів, тому в інкубаторі, як правило, не повинно бути довгостро-

кових або передчасних договорів про оренду приміщення. Термін їх «життя» в інкубаторі складає від двох до п'яти років. Якщо підприємство за цей час міцно встає на ноги, то йому варто знайти собі приміщення поза інкубатором і звільнити місце для нової фірми. Проте на практиці, у залежності від наявної площі і попиту на неї, іноді можуть використовуватися і більш тривалі договори про оренду [1, с. 102].

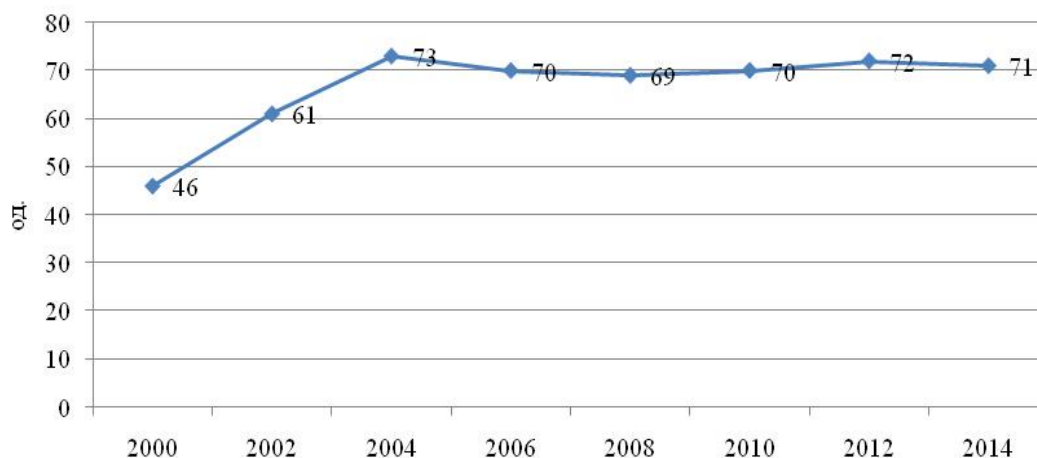

Рис. 3. Динаміка створення бізнес-інкубаторів в Україні за період з 2000 по 2014 р. (складено авторами на основі джерела [11])

Недоліком вітчизняної організаційно-господарської інноваційної підприємницької діяльності є нерівномірність розподілу її існуючих об'єктів за регіонами України. Так, у Києві та Київській області діють 12 бізнес-інкубаторів, в Одеській області – дев'ять; 18 регіонів країни мають по один-два бізнес-інкубатора. З 255 існуючих інноваційних фондів 175 працюють у Києві. Як відомо, успіх підприємництва залежить від вдалого поєднання особистості підприємця (який повинен бути професійно й морально підготовлений до виживання в умовах ринкової конкуренції), бізнес-ідеї (спроможної забезпечити задоволення попиту визначених споживачів та отримання очікуваного прибутку) та інвестицій (коштів, необхідних для реалізації бізнес-ідеї). Тому принцип функціонування бізнес-інкубатора полягає в тому, щоб забезпечувати підтримку молодого бізнесу. Отже, концепція інкубації бізнесу полягає в створенні умов для перетворення новачка у сфері бізнесу з підприємницькою ідеєю на успішного суб'єкта підприємницької діяльності.

Реєстрація бізнес-інкубаторів в якості некомерційної структури надає додаткові можливості для здобуття грантів і засобів різних організації підтримки малого бізнесу, інновацій. Форми державної, обласної або установ нижчого підпорядкування забезпечують доступ до бюджетного фінансування, участі у державних і регіональних програмах розвитку малого підприємництва. У свою чергу, організаційно-правова форма інкубатора залежить від того, ким та на чий кошти він створюється. Головна перевага бізнес-інкубатора для починаючих підприємців, що найчастіше випробують фінансових труднощів, укладається в тому, що інкубатори надають їм «дах над головою» на пільгових умовах, за цінами нижчими від ринкових (принаймні, спочатку). Для повноцінної діяльності бізнес-інкубатор повинен мати необхідні приміщення (виходячи з

закордонного досвіду – 1000-2000 м²), матеріально-технічну базу (офісна техніка, Інтернет, навчальні класи, конференц-зал, бібліотека), кваліфікований штат, а також консультантів і викладачів, що працюють, як правило, на контрактній основі [11]. В Україні кількість технопарків (організаційних структур, що містять у собі наукові організації, малі промислові і сервісні підприємства), які мають у своєму складі бізнес-інкубатори, є порівняно невеликою. Необхідно створювати і розвивати спеціальні виробничо-технологічні зони на базі підприємств, що діють, або, щоб уникнути труднощів, пов'язаних з реконструкцією площ, не пристосованих під потреби малих підприємств, на нових площах [1, с. 56]. Державну політику в галузі малого підприємництва слід будувати на дотриманні принципу стабільності нормативно-правового режиму. Це визначальний чинник зовнішнього середовища малого підприємництва.

Успіх функціонування бізнес-інкубатора в Україні визначається низкою факторів (див. таблицю) [13].

Варто зазначити, що бізнес-інкубатори не створюють підприємницьке середовище, а лише каталізують економічні процеси. Одними з найуспішніших бізнес-інкубаторів у США на сучасному етапі є: бізнес-інкубатор для технічної підтримки високотехнологічних компаній FFVC у Північній Кароліні, бізнес-інкубатор для допомоги підприємцям-початківцям Affinity Lab у Вашингтоні, бізнес-інкубатор для реалізації софтових та Інтернет-проектів Alpha Lab у Пенсильванії. Взагалі для американської моделі характерна схема створення технопарків з офісних центрів підприємств з перспективою перетворення їх у технополіси.

Бізнес-інкубатори є ефективною формою організації впровадження інновацій в економіці в цілому та

підтримки розвитку малого і середнього бізнесу. Де-стабілізація вітчизняної економіки потребує потужного поштовху для своєї реабілітації, яка можлива

саме шляхом підтримки й утворення такої організаційної форми.

Таблиця

Фактори успішного функціонування бізнес-інкубатора
(удосконалено авторами на основі джерела [13])

Фактор успіху	Сутність
Консолідація	Співпраця місцевої влади, науковців, малих підприємств і недержавних організацій
Синергізм	Формування регіональної системи інновацій, створення спільних проектів декількома територіальними одиницями
Мотивація	Чітке розуміння потреби осередку інновації для міста та інформаційна робота з ключовою аудиторією
Маркетинг	Використання всіх функцій маркетингу, а перш за все – аналіз потреб міста, його конкурентних переваг, сильних і слабких сторін з метою вибору правильної спеціалізації осередку інновації
Інформаційні технології	Дозволяють спростити і зробити маловидатковим процес управління системою, з одного боку, і забезпечити доступ до інформації та сервісів більшій кількості користувачів – з другого
Фінансова підтримка	З боку місцевої влади, держави, приватного бізнесу, венчурних і благодійних фондів, міжнародних організацій
Інвестиційний клімат	Створення сприятливого правового та економічного клімату, дотримання прав інвесторів
Професійні кадри	Кваліфіковані проектні менеджери допомагають створювати успішні інновації та бізнеси
Орієнтація на результат	Досягнення цілей і обсягів відповідно до розробленого бізнес-плану

Висновки. Розглянутий вітчизняний досвід створення й діяльності бізнес-інкубаторів показав, що вони стали неодмінним атрибутом ринкової інфраструктури, ефективним засобом реалізації перспективних інноваційних підприємницьких ідей і, як наслідок, потужним рушієм соціально-економічного розвитку. В Україні, незважаючи на своє започаткування, бізнес-інкубаторний рух не набув значного поширення та ефективності передусім через відсутність дієвої державної політики стимулювання розвитку бізнес-інкубаторів, нерозуміння багатьма ринковими суб'єктами ролі бізнес-інкубаторів як джерел утворення підприємницького середовища. Основними перешкодами на шляху розвитку бізнес-інкубаторів в Україні є:

- 1) відсутність законодавчої бази діяльності бізнес-інкубаторів, стимулювання їхнього започаткування;
- 2) дефіцит власних фінансових ресурсів бізнес-інкубаторів;
- 3) відсутність державної політики залучення інвестицій у розвиток бізнес-інкубаторів;
- 4) складна процедура отримання земельних ділянок для розміщення на них бізнес-інкубаторних структур;
- 5) нерозвиненість систем венчурного фінансування в Україні;
- 6) відсутність ефективних механізмів трансферу інновацій в українську промисловість;
- 7) низький рівень інформування про можливості бізнес-інкубаторів у розвитку підприємництва регіонів;
- 8) небажання керівників вищих навчальних закладів займатися проблемами працевлаштування студентів, застосовуючи методики та технології бізнес-інкубації.

Подальший розвиток бізнес-інкубування в Україні неможливий без розробки й прийняття спеціалізованого нормативного акту про бізнес-інкубатори. Саме такий нормативний акт повинен стати першим кроком створення всебічних сприятливих умов для розвитку мережі бізнес-інкубаторів в Україні.

Список використаних джерел

1. Гончаров В.М., Деречинський Ю.Н. Формування організаційно-економічного механізму системи інноваційного розвитку підприємств регіону: монографія. Донецьк: СПД Купріянов В.С., 2009. 280 с.
2. Шевчук Л.Т., Колодійчук А.В. Світовий і вітчизняний досвід створення і функціонування бізнес-інкубаторів. *Регіональна економіка*. 2013. № 1(67). С. 178–184.
3. Ляшенко В. І., Підоричева І.Ю. Концепція «Інноваційного ліфта»: від школи до Європи / *Модернізація економіки в умовах зростання суспільної свідомості: туризм, людиномірність, партнерство, кооперація*: збірник матеріалів II Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. (14 груд. 2017). Полтава, 2017. С. 437–441.
4. Іванов С.В., Ляшенко В.І., Підоричева І.Ю. «Інноваційний ліфт» як інструмент забезпечення сталого розвитку / *Соціально-економічний розвиток країни в контексті інтеграційних процесів: досвід, проблеми, перспективи*: зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. (14-15 лип. 2017 р.). Київ, 2017. С. 78–81.
5. Ляшенко В. І., Підоричева І.Ю. Регіональні наукові центри НАН України та МОН України як ядро розбудови регіональних інноваційних систем в умовах децентралізації. *Економічний вісник Донбасу*. 2017. № 1 (47). С. 13–20.
6. Третьяк В. В. Национальная инновационная система как основа экономики инновационного типа. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/45477/23-Tretyak.pdf?sequence=1>.
7. Global Innovation Index 2014 Conceptual Framework. URL: <https://www.globalinnovationindex.org/content.aspx?page=framework>.
8. Васильєва Л. М. Бізнес-інкубатор як форма й елемент інноваційної інфраструктури. URL: http://www.rusnauka.com/26_OINXXI_2009/Economics/52632.doc.htm. – Назва з екрану.
9. Яровая М. Украинские стартап-инкубаторы: что представляют и чего хотят взамен? URL:

<https://ain.ua/ukrainskie-startap-inkubatory-chto-predo-stavlyayut-i-chtoxotyat-vzamen>. – Название с экрана.

10. Ковчуга Л.І. До формування понятійного апарату теорії інновацій. *Економічний вісник Донбасу*. 2017. № 2 (48). С. 55-65.

11. Гагаш В. Бізнес-інкубатор для маленьких і середніх інноваційних фірм. *Дзеркало тижня*. URL: <http://www.zn.kiev.ua>.

12. Проданова І.І., Бережницька У.Б. Аналіз розвитку малого підприємництва та його вплив на регіональну економіку. *Формування ринкової економіки в Україні*: зб. наук. праць Львівського національного університету ім. Івана Франка. 2011. № 24. С. 74–80.

13. Матвійчук-Соскіна Н. Практика діяльності бізнес-інкубаторів на базі інформаційних технологій: досвід європейських країн. *Шляхи впровадження інноваційно-інвестиційної моделі розвитку в українських містах*. Київ: Інститут трансформації суспільства, 2008. 64 с.

14. Шевченко Н.Ю., Мала Ю.В. Управління інноваційною діяльністю підприємства: концепція та методи прийняття рішень. *Економічний вісник Донбасу*. 2018. № 2 (52). С. 151-154.

15. Ляшенко В.І. *Общие методические положения по формированию специального режима содействия развитию малого предпринимательства в бизнес-инкубаторах* / НАН Украины, Ин-т экономики пром-сти. Донецк: ООО «Юго-Восток, ЛТД», 2003. 185 с.

References

1. Honcharov V.M., Derechynskiy Yu.N. (2009). Formuvannya orhanizatsiino-ekonomichnoho mekhanizmu systemy innovatsiinoho rozvytku pidpriemstv rehionu [Formation of organizational and economic mechanism of the system of innovation development of enterprises of the region]. Donetsk: SPD Kupriyanov V.S. [in Ukrainian].

2. Shevchuk L.T., Kolodiichuk A.V. (2013). Svitovyi i vitchyzniani dosvid stvorennia i funktsionuvannia biznes-inkubatoriv [World and domestic experience of creation and operation of business incubators]. *Rehionalna ekonomika – Regional economy*, 1(67), pp. 178–184 [in Ukrainian].

3. Liashenko V. I., Pidorycheva I.Yu. (2017). Kontsepsiia «Innovatsiinoho lifta»: vid shkoly do Yevropy» [The concept of "Innovation elevator": from school to Europe "]. *Modernizatsiia ekonomiky v umovakh zrostantia suspilnoi svidomosti: turyzm, liudynomirnist, partnerstvo, kooperatsiia – Modernization of the economy in the conditions of social consciousness growth: tourism, humanity, partnership, cooperation*. Proceedings of the 2nd All-Ukrainian Scientific and Practical Internet-Conference (Poltava, Dec 14, 2017). (pp. 437-441) [in Ukrainian].

4. Ivanov S.V., Liashenko V.I., Pidorycheva I.Yu. (2017). «Innovatsiinyi lift» yak instrument zabezpechennia staloho rozvytku ["Innovative elevator" as a tool for sustainable development]. *Sotsialno-ekonomichni rozvytok krainy v konteksti intehtratsiinykh protsesiv: dosvid, problemy, perspektyvy – Socio-economic development of the country in the context of integration processes: experience, problems, prospects*. Proceedings of the All-Ukrainian Scientific and Practical Conference (Kyiv, July 14-15, 2017), (pp. 78-81) [in Ukrainian].

5. Liashenko V. I., Pidorycheva I.Yu. (2017). Rehionalni naukovy tsenyri NAN Ukrainy ta MON Ukrainy yak

yadro rozbudovy rehionalnykh innovatsiinykh system v umovakh detsentralizatsii [Regional science centers under NAS and MES of Ukraine as the core of the development of regional innovation systems in the context of decentralization]. *Ekonomichnyi visnyk Donbasu – Economic Herald of the Donbas*, 1 (47), pp. 13-20 [in Ukrainian].

6. Tret'yak V. V. Natsional'naya innovatsionnaya sistema kak osnova ekonomiki innovatsionnogo tipa [National Innovation System as the Basis of the Innovation Type Economy]. (n.d.). Retrieved from http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/12345_6789/45477/23-Tret'yak.pdf?sequence=1 [in Russian].

7. Global Innovation Index 2014 Conceptual Framework. Retrieved from <https://www.globalinnovationindex.org/content.aspx?page=framework>.

8. Vasylieva L. M. Biznes-inkubator yak forma y element innovatsiinoi infrastruktury [Business Incubator as a Form and Element of Innovation Infrastructure]. (n.d.). Retrieved from http://www.rusnauka.com/26_OINXXI_2009/Economics/52632.doc.htm [in Ukrainian].

9. Yarovaya M. Ukrainskiye startap-inkubatory: chto predstavlyayut i chego khotyat vzamen? [Ukrainian start-up incubators: what they represent and what they want in return?]. (n.d.). Retrieved from <https://ain.ua/ukrainskie-startap-inkubatory-chto-predo-stavlyayut-i-chtoxotyat-vzamen> [in Russian].

10. Kovchuha L.I. (2017). Do formuvannia poniatiinoho aparatu teorii innovatsii [To the formation of the conceptual framework of the theory of innovation]. *Ekonomichnyi visnyk Donbasu – Economic Herald of the Donbas*, 2 (48), pp. 55-65 [in Ukrainian].

11. Hatash V. Biznes-inkubator dlia malenkykh i serednikh innovatsiinykh firm [A business incubator for small and medium-sized innovation firms]. *Dzerkalo tyzhnia – Mirror of the week*. Retrieved from <http://www.zn.kiev.ua> [in Ukrainian].

12. Prodanova I.I., Berezhnytska U.B. (2011). Analiz rozvytku maloho pidpriemnytstva ta yoho vplyv na rehionalnu ekonomiku [Analysis of the development of small business and its impact on the regional economy]. *Formuvannya rynkovoї ekonomiky v Ukraini – Formation of a market economy in Ukraine*, 24, pp. 74–80 [in Ukrainian].

13. Matviichuk-Soskina N. (2008). Praktyka diialnosti biznes-inkubatoriv na bazi informatsiinykh tekhnolohii: dosvid yevropeiskykh krain [Practice of business incubators on the basis of information technologies: experience of European countries]. *Shliakhy vprovadzhennia innovatsiino-investytsiinoi modeli rozvytku v ukrainskykh mistakh – Ways of introduction of innovation-investment model of development in Ukrainian cities*. Kyiv, Institute for the Transformation of Society [in Ukrainian].

14. Shevchenko N.Yu., Mala Yu.V. (2018). Upravlinnia innovatsiinoiu diialnistiu pidpriemstva: kontsepsiia ta metody pryiniattia rishen [Management by innovative activity of enterprise: conception and methods of making decision]. *Ekonomichnyi visnyk Donbasu – Economic Herald of the Donbas*, 2 (52), pp. 151-154 [in Ukrainian].

15. Lyashenko V.I. (2003). Obshchiye metodicheskiye polozheniya po formirovaniyu spetsial'nogo rezhima sodeystviya razvitiyu malogo predprinimatel'stva v biznes-inkubatorakh [General methodological provisions for the formation of a special mode of promoting the development of small business in business incubators]. Donetsk, LLC South-East, Ltd. [in Russian].